

Полтавський державний медичний університет
Кафедра пропедевтики терапевтичної стоматології

ПУЛЬПІТ

(Частина перша)

ЛЕКЦІЯ
для студентів 3-го курсу
стоматологічного факультету
лектор: к.мед.н., доцент Марченко І.Я.

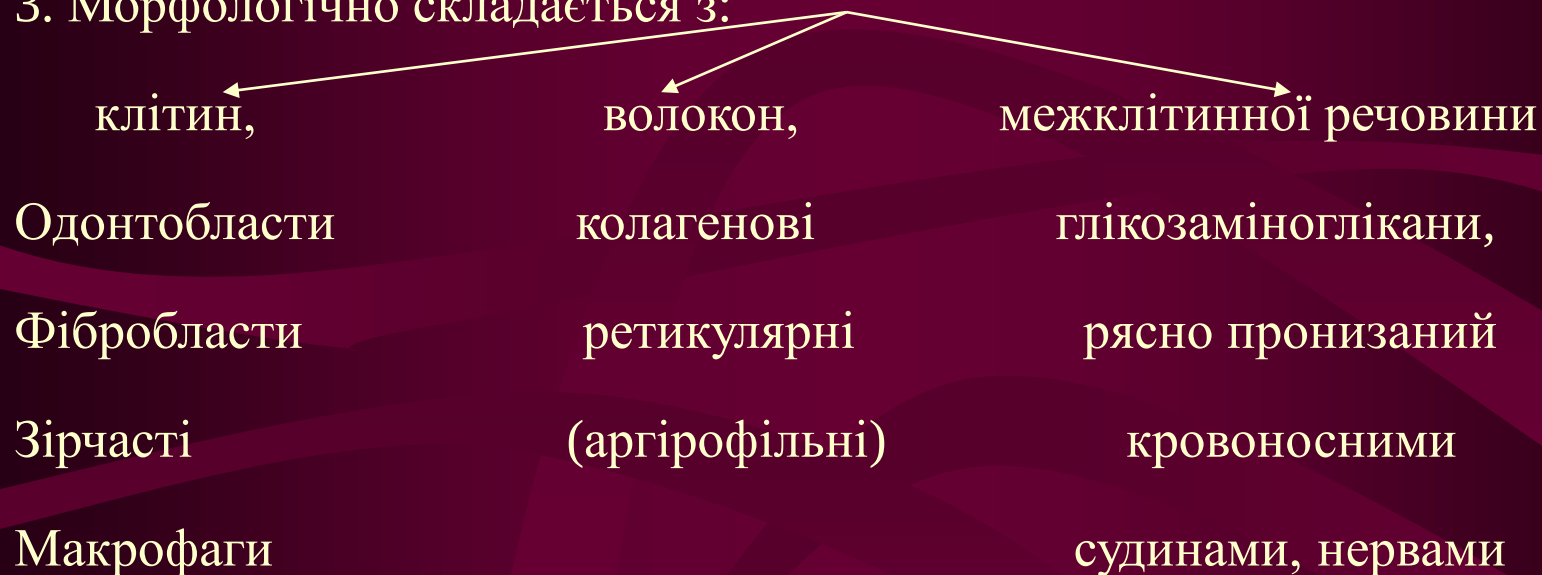
ПЛАН ЛЕКЦИИ

1. Определение понятия.
2. Строение пульпы: анатомические, гистологические, функциональные особенности.
3. Этиология пульпита. Пути поступления инфекции.
4. Патогенез пульпита.
5. Классификация пульпита.
6. Общая симптоматика острых пульпитов.
7. Клиника и патоморфология острых форм пульпита.

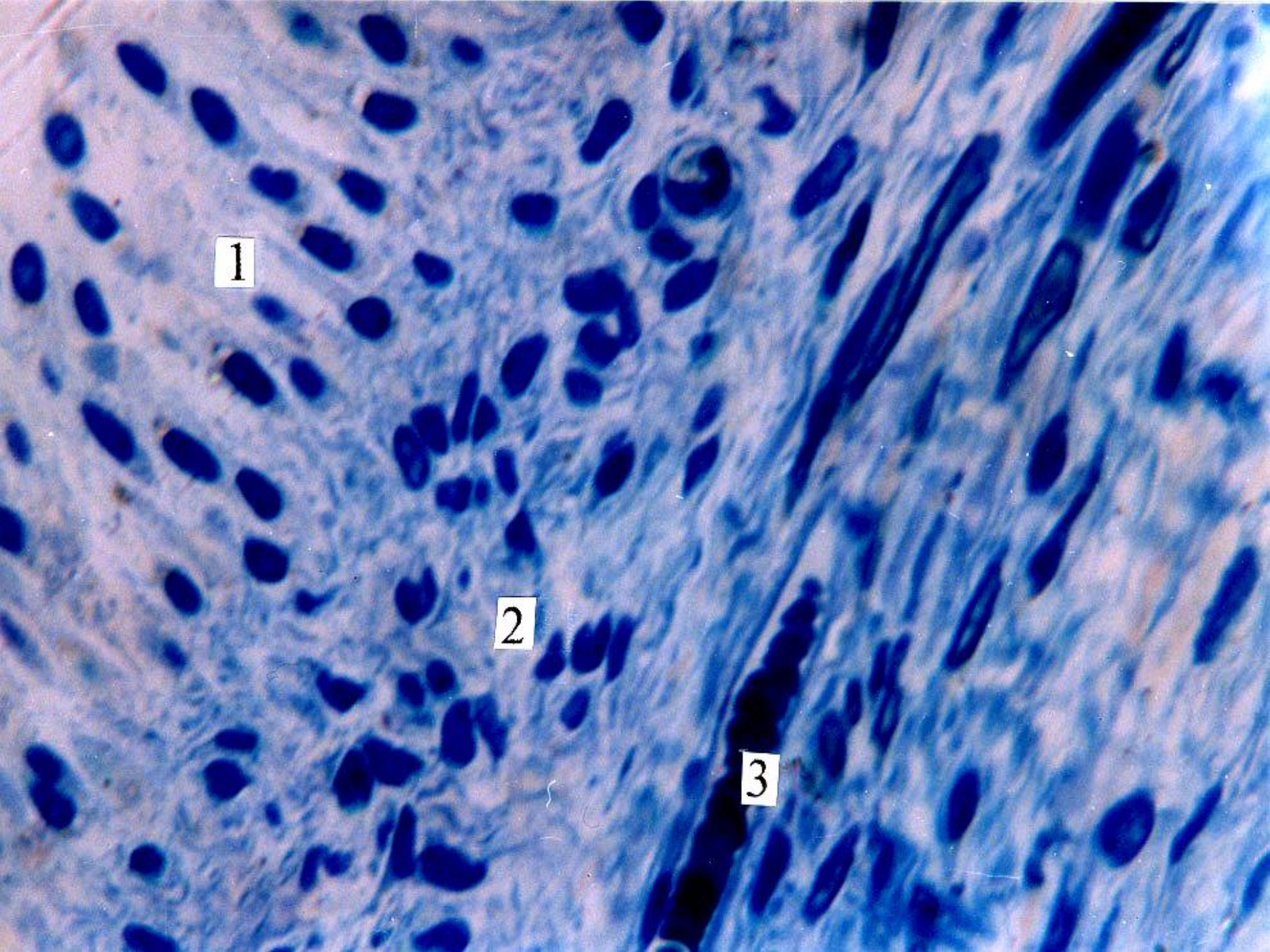
1. Пульпіт - запалення пульпи зуба.

2. Пульпа (pulpa dentis) – м'яка сполучна тканина, яка заповнює порожнину зуба (пульпову камеру).

3. Морфологічно складається з:

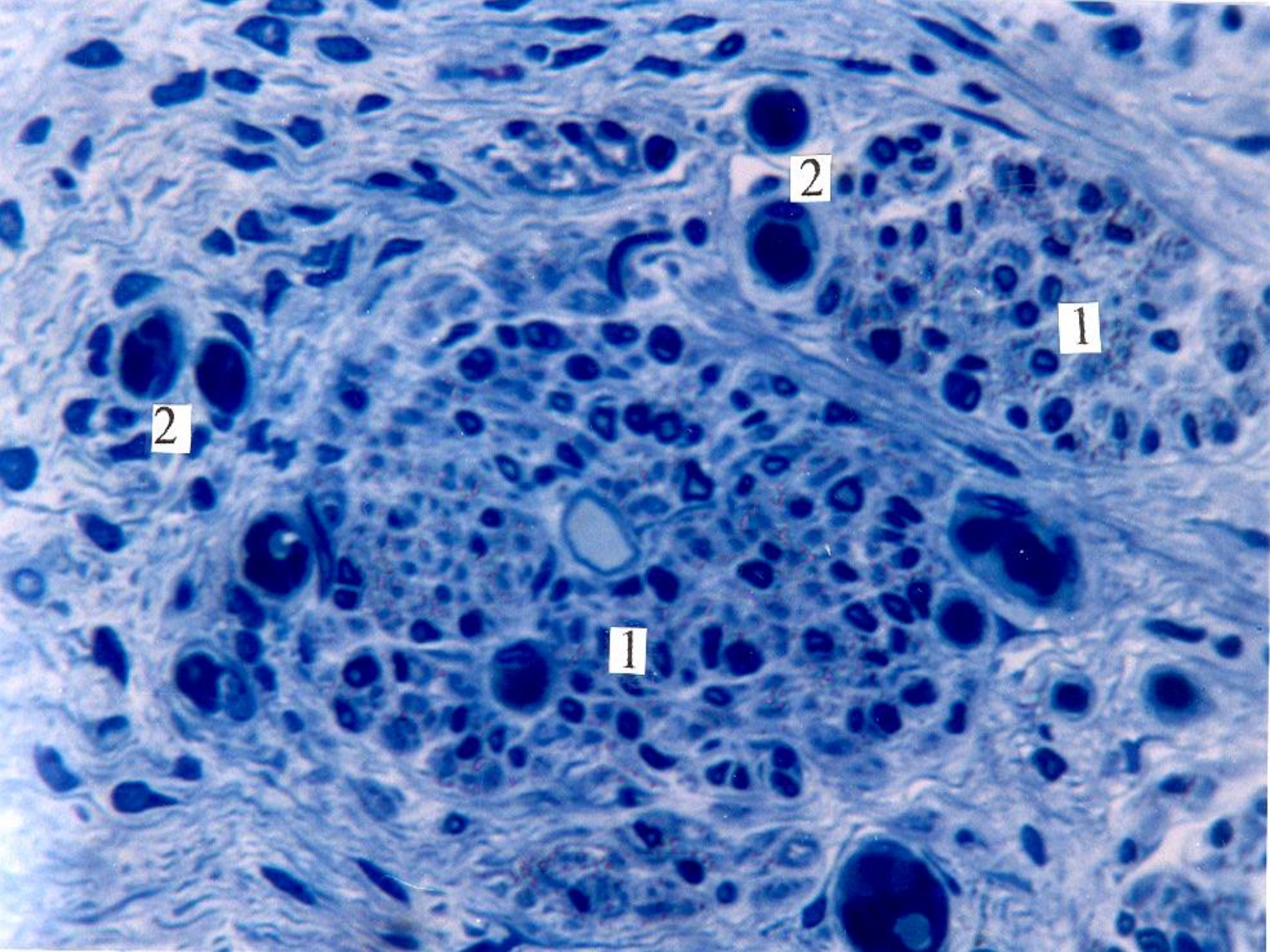
Виділяють 3 шари клітин: 1. Одонтобластичний;
2. Субодонтобластичний
3. Центральний.

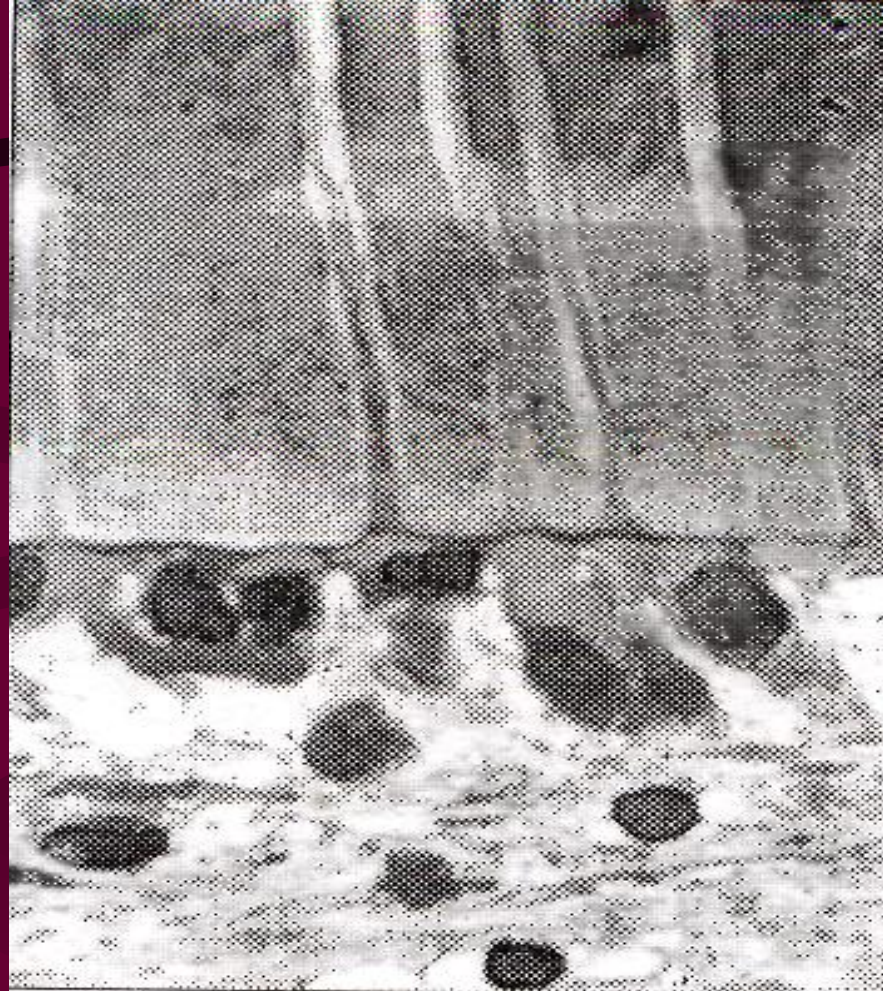
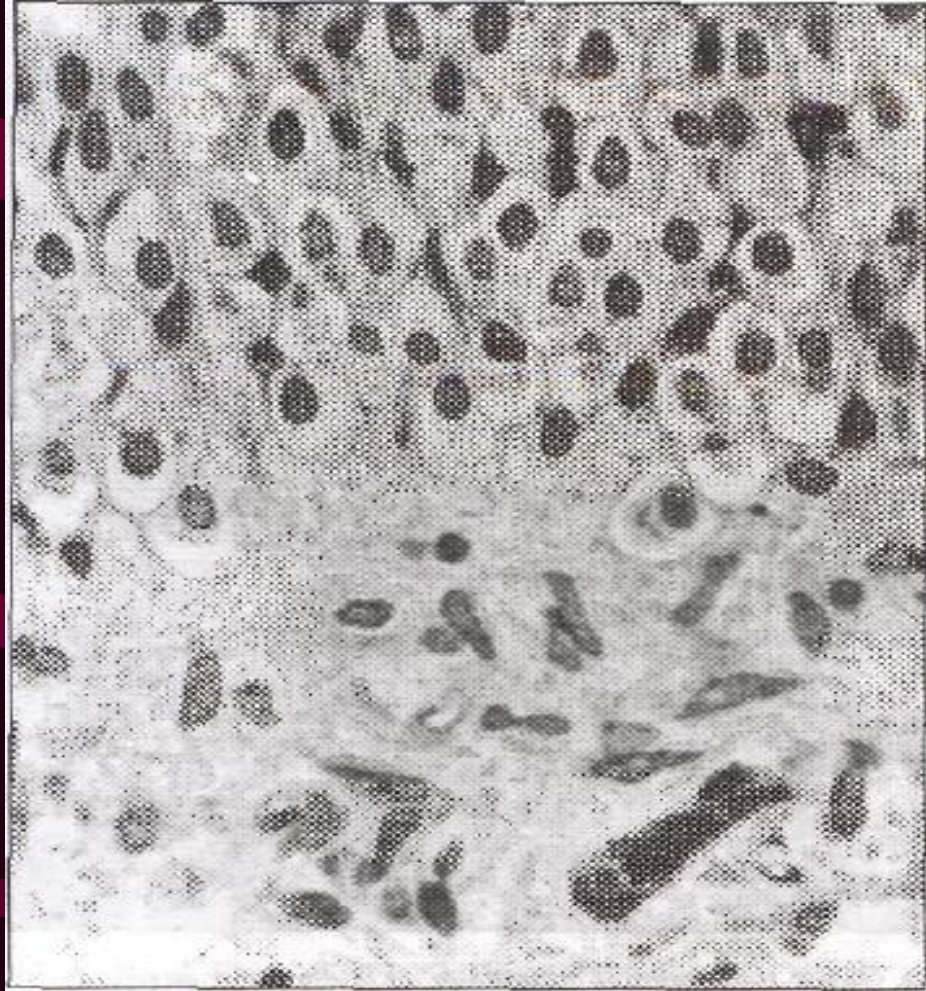

1

2

3

Особливості: знаходиться в замкнутому просторі з непоступливого дентину, тому запалення протікає швидше, супроводжується швидким здавленням пульпи, порушенням трофіки і її загибеллю.

3. За етіологією **пульпіт** розрізняють :

інфекційний

неінфекційний

травматичний

хімічний

термічний

Мікрофлора:
Асоціації
стрептококів,
лактобактерій,
грампозит.
палочок,
фузоспірохет
і їх токсини

Побутова,
спортивна,
виробнича
травма

Перфорація
положнини
зуба і трав-
ма пульпи
при препа-
руванні

Токсична
дія
спірта,
ефіра,
евгенола,
ортофос-
форної
кислоти,
мономерів
пломб. мат.

Перегрів
зуба під час
препару-
вання
каріозної
Порожнини
чи під
коронку

Шляхи надходження інфекції в пульпу:

1. Через каріозну порожнину;
2. Ретроградно:
 - а) через зубоясеневу кишеню;
 - б) гематогенно,
 - в) лімфогенно;
 - г) від довколишніх інфекційних вогнищ

4. Патогенез - механізм розвитку запалення

- 1. Альтерація:**
 - 1. Пошкодження клітин сполучної тканини (пульпи) етіологічними факторами.**
 - 2. Дегрануляція лаброцитів, лейкоцитів і ін.**
 - 3. Виділення в тканини БАР - медіаторів запалення - серотоніну, гістаміну.**
- 2. Ексудація:**
 - 4. Реакція МЦР пульпи з порушенням реологічних властивостей крові.**
 - 5. Підвищення судинної проникності.**
 - 6. Еміграція клітин крові, складових плазми**
 - 7. Фагоцитоз, піноцитоз.**
 - 8. Освіта серозного, потім гнійного ексудату, інфільтрату.**
- 3. Проліферація:**
 - 9. Розмноження клітин сполучної тканини**
 - 10. Диференціація та трансформація клітин.**

5. Класифікація пульпітів Е.М. Гофунга

1. Гострий пульпіт (р. Acuta)

- а) частковий (р. partialis);
- б) загальний (р. totalis, р. communis, р. diffusa);
- в) гнійний (р. purulenta).

2. Хронічний пульпіт (р. Chronica)

- а) простий (р. simplex);
- б) гіпертрофічний (р. hypertrophica);
- в) гангренозний (р. gangraenosa).

Класифікація пульпітів Е.С.Яворской, Л.І.Урбанович (КМІ) (Київ, 1964)

I. Гострий пульпіт (р. Acuta).

1. Гіперемія пульпи (hyperaemia).
2. Травматичний (traumatica):
 - а) випадково оголена пульпа;
 - б) при переломі коронки або кореня.
3. Обмежений (partialis).

4. Дифузний (totalis, communis).

5. Гнійний (purulenta).

II. Хронічний пульпіт (р.chronica).

1. Фіброзний (fibrosa).
2. Гіпертрофічний (hypertrophica).
3. гангренозний (gangraenosa).
4. Конкрементозний (concrementosa).

III. Загострення хронічного пульпіту (р. Chronica exacerbatio).

IV. Пульпіт, ускладнений періодонтитом.

Робоча класифікація пульпіту

I. Гострий пульпіт (р. *acuta*).

1. Травматичний (*traumatica*):
 - а) при препаруванні (без чи з оголенням пульпи);
 - б) при переломі коронки чи кореня.
2. Гіперемія пульпи (*hyperaemia*).
3. Частковий (*partialis*).
4. Дифузний (*communis*).
5. Гнійний (*purulenta*).

II. Хронічний пульпіт (р. *chronica*).

1. Простий (*simplex*).
2. Гіпертрофічний (*hypertrophica*).
3. Гангренозний (*gangraenosa*).
4. Конкрементозний (*concrementosa*).
5. Кореневий (*radicis dentis*).

III. Загострення хронічного пульпіта (р. *chronica exacerbatio*).

IV. Некроз і гангрена пульпи (*gangraena et necrosis pulpa*).

V. Атрофія пульпы (*atrophia pulpa*).

Класифікація МКХ-10

- K04 Хвороби пульпи та періапікальних тканин
- K04.0 Пульпіт
- K04.00 Початковий (гіперемія)
- K04.01 Гострий
- K04.02 Гнійний (пульпарний абсцес)
- K04.03 Хронічний
- K04.04 Хронічний виразковий
- K04.05 Хронічний
- K04.05 Інший уточнений пульпіт
- K04.09 Пульпіт неуточнений
- K04.1 Некроз пульпи
- Гангрена пульпи
- K04.2 Дегенерація пульпи Дентіклі, петрифікація пульпи
- K04.3 Неправильне формування твердих тканин у пульпі
- Вторинний або іррегулярний дентин
- K04.9 Інші та неуточнені хвороби пульпи та періапікальних тканин

Термінологія для діагностики пульпіту Американської Асоціації Ендодонтистів

- Здорова пульпа
- Зворотний пульпіт
- Симптоматичний незворотний пульпіт
- Асимптоматичний незворотний пульпіт
- Некроз пульпи
- Раніше пролікований
- Раніше ініційоване (розпочате) лікування
(ампутація, неповна екстирпація)

Гострий травматичний пульпіт

СКАРГИ: гострий біль, що виник під час препарування к / п. У разі травми зуба - біль мимовільний і від усіх подразників, кровоточивість

АНАМНЕЗ: побутова, спортивна, виробнича травма

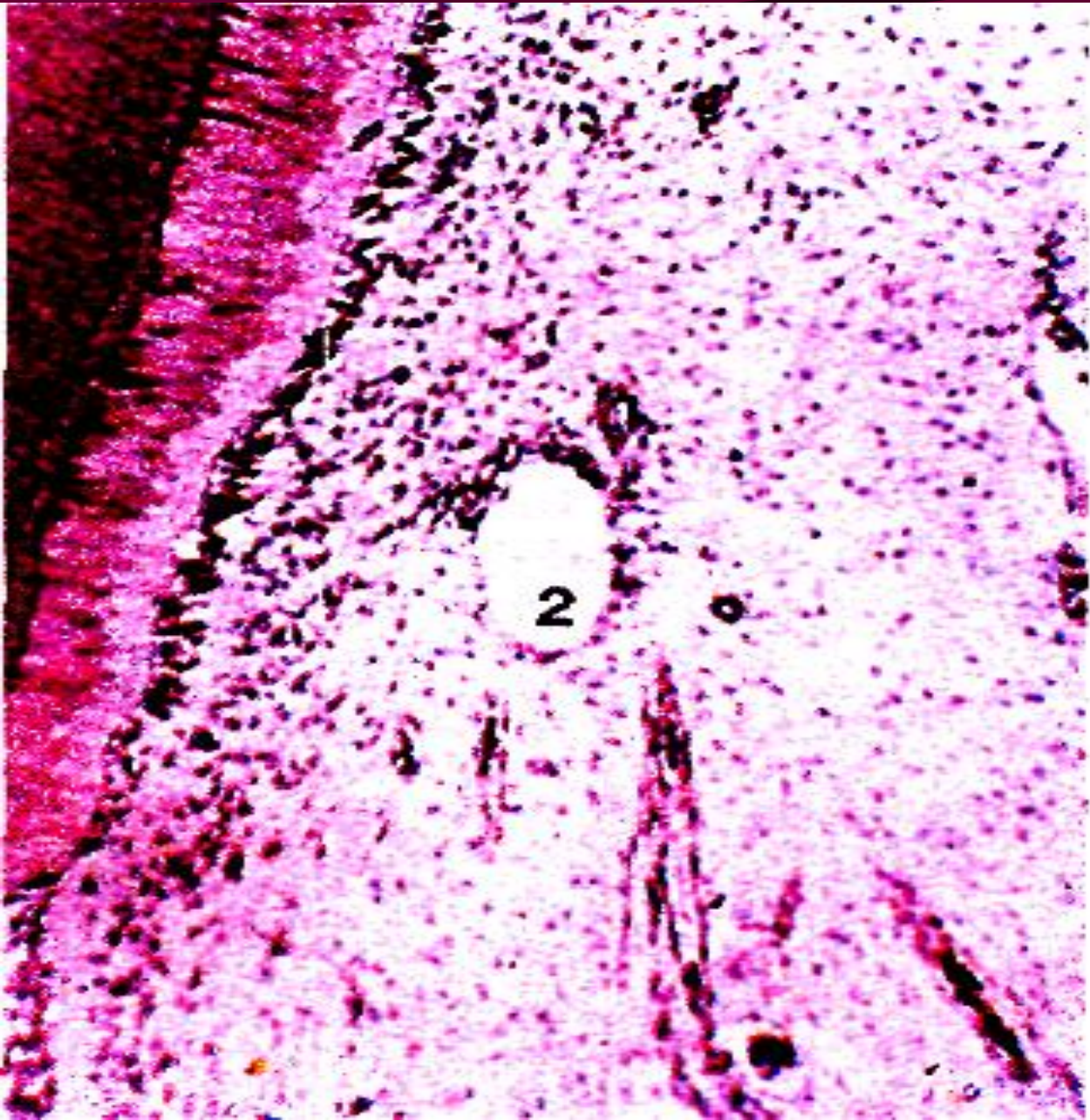
ОБ - НО: Огляд - на дні к / п сполучення з п / з, крапля крові або відлам частини (всієї) коронки, оголення або просвічування почервонілої пульпи
Зондування - різкий біль.

Перкусія - безболісна. У разі травми і забиття чи вивиху зуба - болісна, чутлива.

Пальпація - безболісна.

Термодіагностика - болісна, біль затримується після усунення подразника.

ГІПЕРЕМІЯ ПУЛЬПИ

Патоморфологія:

1. Зменшення кількості шарів одонтобластів, їх дистрофія.
2. Розширення судин з діapedезом формених елементів крові

КЛІНІКА ГІПЕРЕМІЇ ПУЛЬПИ

СКАРГИ: гострий, мимовільний біль 1-2 хв(блискавичний), інтермісії 6-12 годин, біль від всіх видів подразників, триває 1-2 хв після їх усунення.

АНАМНЕЗ: напади болю турбують протягом 1доби, до цього біль виникав тільки від подразників, був короткочасним.

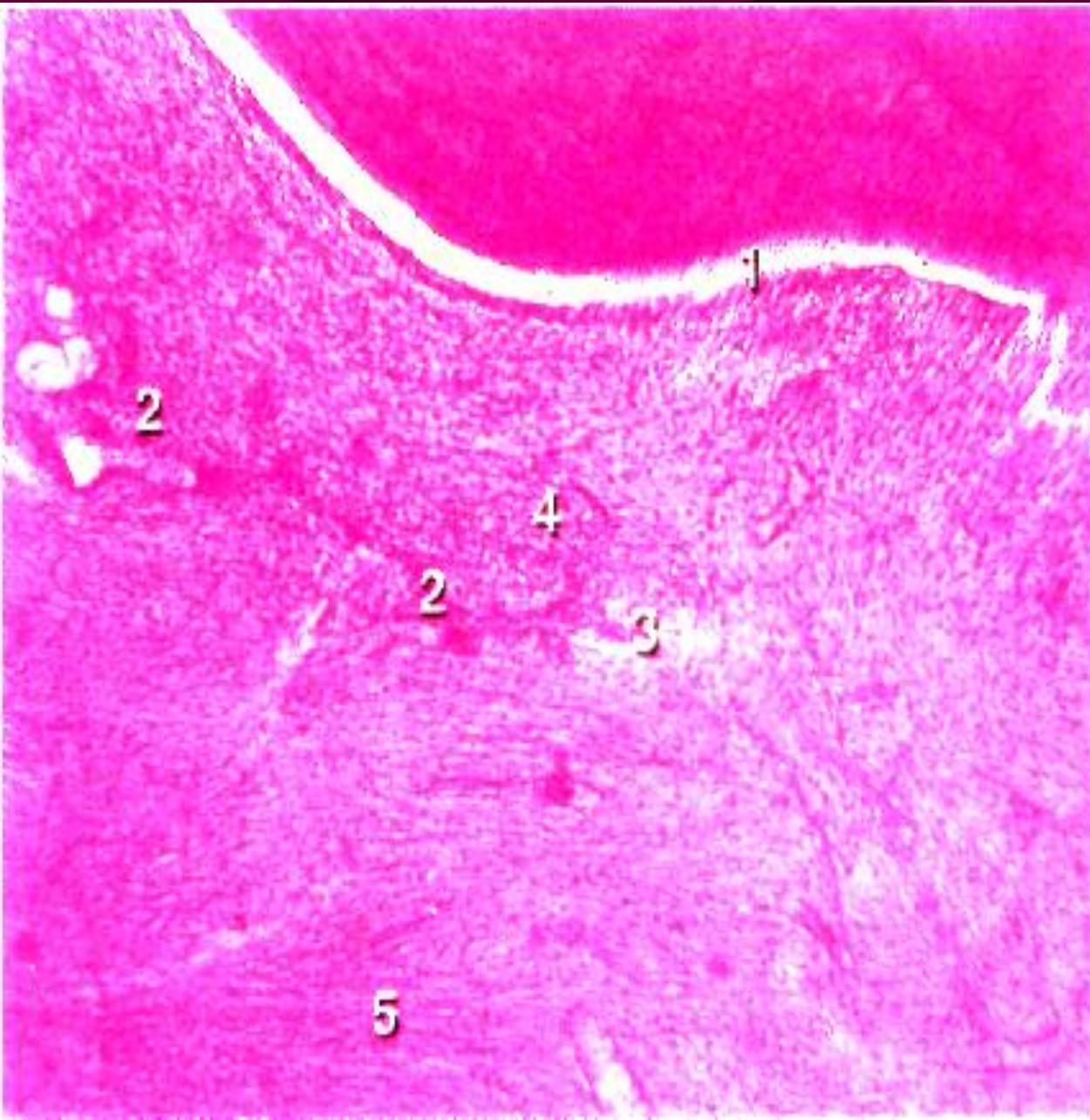
ОБ-НО: Огляд - глибока каріозна порожнина або пломба
Зондування - дентин дна і стінок розм'якшений, к/п не сполучається з п/з, по дну - біль.

Перкусія верт. і гориз. - безболісна.

Пальпація - безболісна.

Термодіагностика - болісна, біль затримується на 1-2 хв.

ГОСТРИЙ ЧАСТКОВИЙ ПУЛЬПІТ

Патоморфологія:

1. Дистрофія одонтобластої;
2. Гіперемія ділянки пульпи;
3. набряк;
4. Обмежена лейкоцитарна інфільтрація;
5. Незмінена пульпа.

КЛІНІКА ГОСТРОГО ЧАСТКОВОГО ПУЛЬПИТА

СКАРГИ: гострий, мимовільний, нападopodobний біль 15-30 хв, інтермісії 3-4 години. Біль локалізований. Напади можуть виникати і від усіх видів подразників.

АНАМНЕЗ: напади болю турбують протягом 2 діб, до цього біль виникав тільки від подразників, був короткочасним.

ОБ -НО: Огляд - глибока каріозна порожнина або плomba

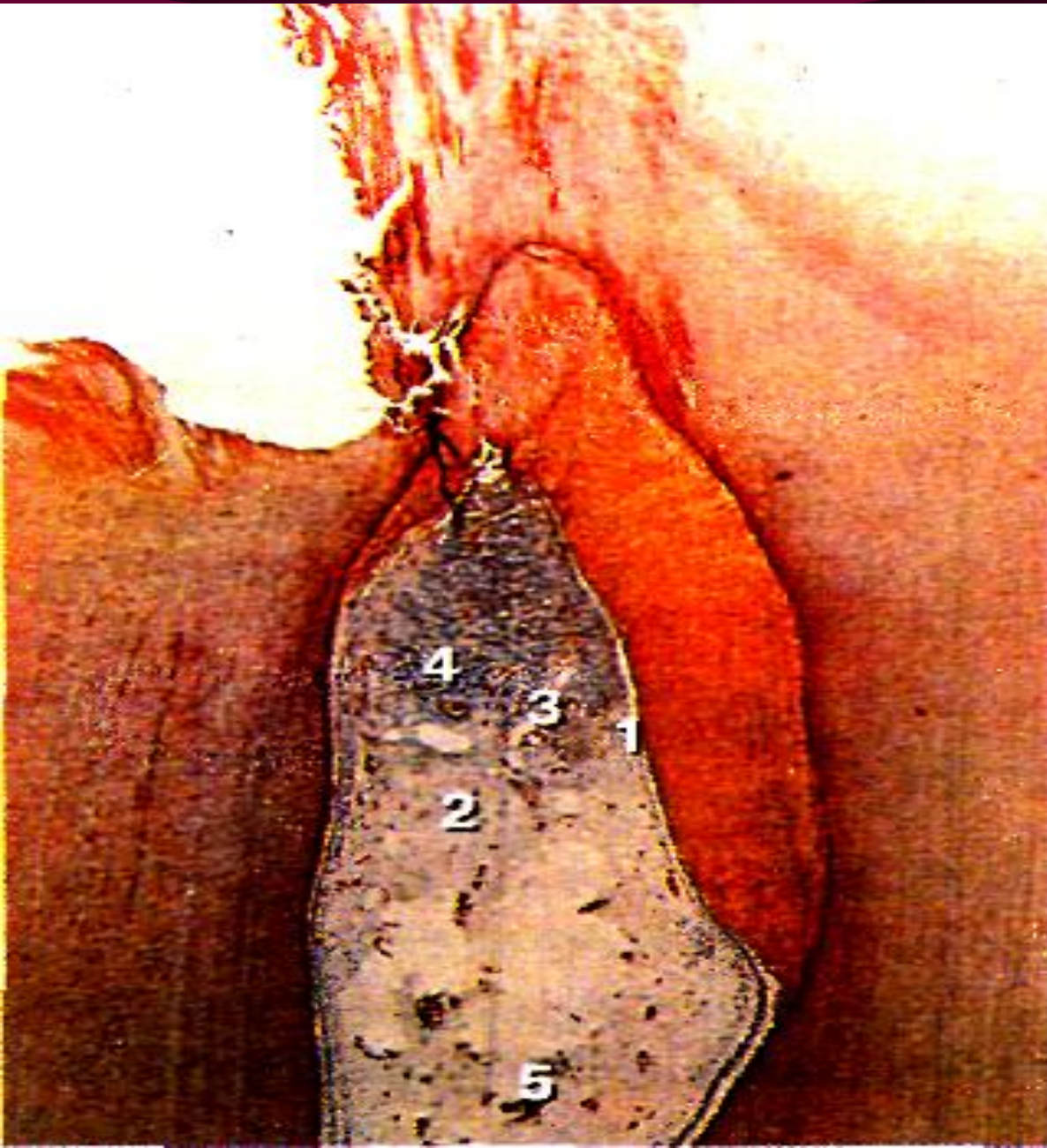
Зондування - по дну каріозної порожнини різкий біль в області одного рогу пульпи

Перкусія верт. і гориз. - безболісна.

Пальпація - безболісна.

Термодіагностика - провокує тривалий напад болю

ГОСТРИЙ ЗАГАЛЬНИЙ ПУЛЬПІТ

Патоморфологія:

1. Ретикулярна дистрофія шару одонтобластів, прилеглих до замісного дентину;
2. Розширення судин;
3. Набряк тканини;
4. Лейкоцитарна інфільтрація;
5. Діapedез еритроцитів.

КЛІНІКА ГОСТРОГО ЗАГАЛЬНОГО ПУЛЬПІТА

СКАРГИ: гострий, мимовільний, іррадіюючий по ходу відповідних гілок трійчастого нерва біль. Напади тривають близько 1-2 годин, інтермісії близько 1 години. Біль посилюється вночі. Будь-які подразники можуть провокувати біль.

АНАМНЕЗ: напади болю турбують протягом 2-3 днів, тривалість їх поступово наростала, а «світлі проміжки» ставали дедалі коротшими.

ОБ - НО: Огляд - глибока каріозна порожнина або пломба

Зондування - к / п не повідомляється з п / з, по всьому дну - різкий біль.

Перкусія верт. - Чутлива, гориз - б / б.

Пальпація - безболісна.

Термодіагностика-різко болюча

ГОСТРИЙ ГНІЙНИЙ ПУЛЬПІТ

Патоморфологія:

1. Різко розширені судини пульпи;
2. Набряк тканини;
3. Дифузна лейкоцитарна інфільтрація;
4. Вогнища гнійного розплавлення тканини пульпи.

ОДА К ЗУБНОЙ БОЛИ

Роберт Бер

Ты, завладев моей скулой,
Пронзаеш десна мне иглой,
Сверлишь сверлом, пилишь пилой,
Без остановки.
Мечусь истерзанный и злой,
Как в мышеловке.

Так много видим мы забот,
Когда нас лихорадка бьет,
Когда подагра нас грызет
Иль боль в желудке.
И эта боль — предмет острот
И праздной шутки.

Бежшусь я, исходя слюной,
Ломаю стулья как шальной,
когда соседи надо мной
В углу хохочут.
Пускай их бесы бороной
В аду щекочут.

Всегда жила со мной беда —
Неурожай, недуг, нужда,
Позор неправого суда,
Долги, убытки...
Но не терпел я никогда
Подобной пытки!

И я уверен, что в аду,
Куда по высшему суду
Я непременно попаду
(В том нет сомнений!)
Ты будешь первою в ряду
Моих мучений.

О, дух раздора и войны,
Что носит имя сатаны
И был низвергнут с вышины
За своеволие,
Казни врагов моей страны
Зубною болью!

КЛІНІКА ГОСТРОГО ГНІЙНОГО ПУЛЬШТА

СКАРГИ: гострий, мимовільний, іррадіюючий біль пульсуючого, нестерпного характеру, особливо в нічний час. Біль майже постійний, дещо зменшується від холодного

АНАМНЕЗ: напади болю турбують більше 3 діб, в останню ніч біль набув нестерпного характеру.

ОБ - НО: Огляд - глибока каріозна порожнина або пломба
Зуб може втратити природний блиск.

Зондування -по дну к / п може бути безболісним в разі загибелі коронкової пульпи, під час зондування може статися перфорація порожнини зуба, з'явиться крапля гною.

Перкусія – чутлива. Пальпація - б / б.

Термодіагностика - біль посилюється від гарячого, зменшується від холодного.

ЕОД - 40-50 мкА

Дякую за увагу!